

T-300

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT TO'QIMACHILIK VA YENGIL SANOAT INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

(OTM rektori)

« 28 » 08 2025 yil

ISHLAB CHIQARISHNI REJALASHTIRISH VA GRAFIKLARNI TUZISH
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 700 000 – Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalari

Ta'lim sohasi: 720 000 – Ishlab chiqarish va ishlov berish sohalari

Ta'lim yo'nalishi: 60721800 - Ishlab chiqarish muhandisligi

Toshkent 2025

Fan/modul kodi ICHRGT16710		Semestr 6, 7	ECTS-kreditlar 10 (6,4)	
Fan/modul turi <i>Asosiy</i>		Ta'lim tili O'zbek/rus	Haftadagi dars soatlari 6,4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Ishlab chiqarishni rejalashtirish va grafiklarni tuzish	120	180	300
2.	<p>I.Fanning mazmuni:</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga ishlab chiqarish korxonalarida ishlab chiqarishni rejalashtirish va grafiklarini qurish, ular to'g'risida asosiy tushunchalari va turlarini, korxonadagi ishchilarning ishlab chiqarish sharoitida bajariladigan ishlarni o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.</p> <p>Fanni vazifasi- ishlab chiqarish sharoitida ishchi va xodimlarning mehnat unumdorligini oshirish, ishlab chiqarish uskunalarining foydalanish ko'rsatkichlarini aniqlash, umumiy tushunchalarni, turli xil turdagi moylovchi materillari bo'yicha ko'nikma hosil qilishdir.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari):</p> <p>II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi</p> <p>1-mavzu: Mashinasozlik ishlab chiqarishni rejalashtirish asoslari faniga kirish. Umumiy ma'lumotlar.</p> <p>2-mavzu: Ishlab chiqarishni rejalashtirishning nazariy asoslari. Ishlab chiqarishni rejalashtirishning mohiyati va tamoyillari. Rejalashtirish turlari: strategik, taktik, operativ</p> <p>3-mavzu: Mashinasozlikda rejalashtirish ob'ektlari. Rejalashtirish usullari: balans, me'yoriy, dastur-maqsadli.</p>			

4-mavzu: Rejalashtirishning axborot bazasi. Har xil turdagi ishlab chiqarishda rejalashtirish (yagona, seriyali, ommaviy)

5-mavzu: Korxonada ishlab chiqarish dasturi. Ishlab chiqarish dasturining tuzilishi va ko'rsatkichlari. Nomenklatura va ishlab chiqarish hajmlarini rejalashtirish

6-mavzu: Ishlab chiqarish quvvatlari bo'yicha ishlab chiqarish dasturini asoslash. Jismoniy va qiymat ifodalarda mahsulot chiqarishni rejalashtirish. Mahsulotni chiqarishni rejalashtirilgan rejalashtirish

7-mavzu: Ishlab chiqarish quvvatlarini rejalashtirish. Ishlab chiqarish quvvati: tushunchasi, turlari, omillari. Mexanik sexlarning ishlab chiqarish quvvatlarini hisoblash

8-mavzu: Uskunalarni yuklashni rejalashtirish. Imkoniyatlardan foydalanish ko'rsatkichlari.

9-mavzu: Ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish chora-tadbirlari. Ishlab chiqarish quvvatlarini rivojlantirishni rejalashtirish

10-mavzu: Moddiy-texnikaviy rejalashtirish. Moddiy resurslarga bo'lgan ehtiyojni rejalashtirish. Mashinasozlikda moddiy resurslarning tasnifi

11-mavzu: Materiallar sarfi normalari va ularni aniqlash usullari. Asosiy materiallarga bo'lgan ehtiyojni rejalashtirish (metall, blankalar).

12-mavzu: Yordamchi materiallarga bo'lgan ehtiyojni rejalashtirish. Xarid qilingan mahsulotlar va yarim tayyor mahsulotlarga bo'lgan ehtiyojni rejalashtirish. MRP tizimlari (Material talablarni rejalashtirish)

13-mavzu: Ta'minotni rejalashtirish va inventarizatsiyani boshqarish. Mashinasozlikda inventarizatsiyani boshqarish tizimlari. Inventarizatsiyani boshqarish modellari (EOQ, belgilangan muddat bilan)

14-mavzu: Mashinasozlikda inventarizatsiyani boshqarish tizimlari.

Inventarizatsiyani boshqarish modellari (EOQ, belgilangan muddat bilan)

15-mavzu: Materiallar va butlovchi qismlarni etkazib berishni rejalashtirish. Inventarizatsiyani rejalashtirishda ABC va XYZ tahlili.

16-mavzu: Mashinasozlikda o'z vaqtida etkazib berish. Omborni rejalashtirish

17-mavzu: Mehnat va ish haqini rejalashtirish. Mehnat soni va unumdorligini rejalashtirish

Strategik boshqaruvni tashkil etish. Ishlab chiqarish kompaniyalarida qiymat yaratish

18-mavzu: Asosiy ishchilar sonini rejalashtirish. Yordamchi ishchilar sonini rejalashtirish. Muhandis-texnik xodimlar va xodimlar sonini rejalashtirish

19-mavzu: Mehnat unumdorligini rejalashtirish. Mashinasozlikda mehnat unumdorligini oshirish omillari. Tashkiliy-texnik tadbirlarni rejalashtirish

20-mavzu: Ish haqi fondini rejalashtirish. Asosiy ish haqi fondini rejalashtirish. Qo'shimcha ish haqi fondini rejalashtirish. Bonus fondini rejalashtirish

21-mavzu: O'rtacha oylik ish haqini rejalashtirish. Ish haqini rejalashtirish va mehnat unumdorligi o'rtasidagi bog'liqlik

22-mavzu: Kalendar-rejalashtirish hisob-kitoblari va rejalashtirish. Operatsion kalendar rejalashtirish tizimlari

23-mavzu: Operatsion kalendar rejalashtirishning vazifalari va mazmuni. OKP tizimlari: qisman, to'liq, buyurtma bo'yicha

24-mavzu: Kalendar-rejalashtirish ishlab chiqarish standartlari. Qismlarning partiya o'lchamlari va ularni ishga tushirish chastotasi

25-mavzu: Ishlab chiqarish tsiklining davomiyligi. Ishlab chiqarishdagi orqada qolishlar va ularning turlari

26-mavzu: Kalendar rejaları va jadvallarini tuzish

27-mavzu: Gantt diagrammalari - qurish va qo'llash tamoyillari. Tarmoq jadvallari - CPM va PERT usullari

28-mavzu: Yagona birlik ishlab chiqarishni rejalashtirish. Seriyali ishlab chiqarishni rejalashtirish

29-mavzu: Oylik reja-jadvallarni tuzish. Kundalik smena vazifalarini tuzish

30-mavzu: Ishlab chiqarishni jo'natish. Kompyuter kalendar rejalashtirish tizimlari

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

1. Mashinasozlik korxonasini rejalashtirish tizimini tahlil qilish
2. Ishlab chiqarish turini aniqlash va rejalashtirish usullarini tanlash
3. Mexanik sex uchun ishlab chiqarish dasturini tuzish
4. Ishlab chiqarish dasturini amalga oshirish ko'rsatkichlarini hisoblash
5. Mexanik ishlov berish uchastkasining ishlab chiqarish quvvatini hisoblash
6. Uskunalardan foydalanish ko'rsatkichlarini aniqlash
7. Imkoniyatlarni oshirish bo'yicha chora-tadbirlarni rejalashtirish
8. Qismlarni ishlab chiqarish uchun metall iste'moli stavkalarini hisoblash
9. MRP usuli yordamida materiallarga bo'lgan ehtiyojni rejalashtirish
10. Ishlab chiqarishning moddiy balansini tuzish
11. Optimal buyurtma lot hajmini hisoblash
12. Materiallar nomenklaturasining ABC tahlilini o'tkazish
13. Materiallarni etkazib berish jadvalini rejalashtirish
14. Mexanik sexda zarur ishchilar sonini hisoblash
15. Mehnat unumdorligini oshirishni rejalashtirish
16. Mexanik sexning rejalashtirilgan ish haqi fondini hisoblash

17. Xodimlar toifalari bo'yicha o'rtacha ish haqini rejalashtirish
18. Seriyali ishlab chiqarish uchun kalendar-rejalashtirish standartlarini hisoblash
19. Ehtiyot qismlar partiyasining optimal hajmini aniqlash
20. Ishlab chiqarish tsiklining davomiyligini hisoblash
21. Mahsulot ishlab chiqarish uchun Gantt diagrammasini tuzish
22. Texnologik jarayonning tarmoq jadvalini tuzish
23. Bo'lim uchun oylik ish rejasi-jadvalini ishlab chiqish
24. Bo'lim uchun smenali kunlik vazifani tuzish

IV. Laboratoriya mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Laboratoriya mashg'ulotlari o'quv rejada rejalashtirilmagan

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Korxonaning mehnat unumdorligi va xodimlar sonini rejalashtirish.
2. Korxonada xodimlarining ish haqini rejalashtirish.
3. Korxonaning ishlab chiqarishga bo'lgan ehtiyojini rejalashtirish resurslar
4. Mahsulot (ishlar, xizmatlar) tannarxini rejalashtirish
5. Foyda va rentabellikni rejalashtirish 81
6. Moliyaviy rejalashtirish

VI. Kurs ish(loyiha)i bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Kurs ish(loyiha)i rejalashtirilmagan

3.

VII. Ta'lim natijalari/Kasbiy kompetensiyalari

Talaba bilishi kerak:

- mashinasozlik ishlab chiqarishni rejalashtirish usullari va tizimlari, ishlab chiqarish dasturlari va kalendar rejalarini tuzish tamoyillari, ishlab chiqarish quvvatlarini hisoblash usullari va kalendar-rejalashtirish standartlari **haqida tasavvurga ega bo'lishi lozim**

- ishlab chiqarish dasturlari va jadvalarini yaratishni, moddiy va mehnat resurslariga bo'lgan ehtiyojni hisoblashni, kalendar jadvalarini va ishlab chiqarish jarayonlarining tarmoq modellarini yaratishni **bilishi va**

	<p><i>ulardan foydalana olishi;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ishlab chiqarishni operativ va kalendar rejalashtirish malakalari, Ishlab chiqarish jadvallarini optimallashtirish usullari to'g'risida <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi;</i> - ishlab chiqarishni rejalashtirish uchun zamonaviy dasturiy vositalar to'g'risida <i>malakalariga ega bo'lishi kerak.</i>
4.	<p>VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari; • interfoal keys-stadilar; • kichik guruhlarda ishlash; • taqdimotlar qilish; • jamoa bo'lib ishlas; • vedio materiyallar tayyorlash; • individual ishlash.
5.	<p>IX. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarini to'liq o'zlashtirish, fan yuzasidan mustaqil fikrlay olish, mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayorlash va uni taqdimot qilish, nazorat turlari bo'yicha berilgan topshiriqlarni o'z vaqtida topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <p>1. Новицкий Н. И. Организация производства на предприятиях: Учеб.-метод. пособие. - М.: Финансы и статистика, 2003. - 392 с.: ил.</p> <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>2. Туровец О.Г. "Организация производства и управление предприятием"</p> <p>3. Козловский В.А. "Производственный и операционный менеджмент"</p> <p>4. Пашуто В.П. "Организация и планирование машиностроительного производства"</p> <p>5. Справочник по организации машиностроительного производства</p>

	<p>Axborat manbaalari</p> <p>8.http://www.ziyonet.uz -Ta'lim portali.</p> <p>9.http://titli.uz – Toshkent to'qimachilik va yengil sanoati instituti sayti.</p> <p>10.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.</p> <p>11.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi hukumati portal.</p>
7.	Fanning o'quv dasturi Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat institut Kengashining 2025 yil " <u>17</u> " <u>08</u> dagi " <u>1</u> "-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	<p>Fan/modul uchun mas'ullar:</p> <p>Rosulov R.X.- TTYeSI, "Mexanika muhandisligi" kafedrası professori, t.f.d.</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Abzoirov O.X. -"M va ISMI", k.i.x., t.f.f.d.</p> <p>Narmatov E.A.. - TTYeSI, «"Mexanika muhandisligi" kafedrası dotsenti, t.f.f.d. (PhD)</p>

Mazkur o'quv dasturi dunyoning e'tirof etilgan xalqaro QS va THE reytinglarida nufuzli TOP-300 talikka kirgan quyidagi oliy ta'lim tashkilotlarining ta'lim dasturlari asosida ishlab chiqilgan.

№	OTMnomi	QS	THE	Havolalar	Sillabus-dagi mavzu nomi	Chet el universiteti Sillabuslaridagi mavzular
1	Vienna University of Technology	245	-	https://tiss.tuwien.ac.at/course/courseDetails.xhtml?dswid=2468&dssid=326&semester=2025W&courseNr=330001	7-mavzu qisman olingan	Fundamentals of Business and Corporate Management

Handwritten signature